

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Прев 263/2016
22.12.2016. година
Београд

У ИМЕ НАРОДА

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судије Бранка Станића, као председника већа, судије Браниславе Апостоловић и судије Гордане Ајншпилер Поповић, као чланова већа, у правној ствари тужиоца „АА“ из ..., ул. кога заступа Мирјана Рајић Илић, адвокат из ..., против туженог Јавно предузеће „ПУТЕВИ СРБИЈЕ“ из Београда, ... ради стицања без основа, решавајући о ревизији тужиоца која је изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5734/14 од 07.04.2016. године, донео је у седници већа одржаној дана 22.12.2016. године следећу

ПРЕСУДУ

ОДБИЈА СЕ као неоснована ревизија тужиоца, изјављена против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5734/14 од 07.04.2016. године.

Образложење

Пресудом Привредног суда у Београду П бр. 2497/13 од 15.05.2014. године, у ставу 1. изреке, обавезан је тужени ЈП „Путеви Србије“ из Београда да тужиоцу „АА“ из ..., исплати износ од 84.356.844,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2002. године па до исплате, у року од осам дана од пријема пресуде. Ставом 2. изреке, одбијен је тужбени захтев тужиоца преко досуђеног износа, а у ставу 3. изреке, обавезан је тужени да накнади тужиоцу трошкове судског поступка у износу од 1.840.001,12 динара у року од осам дана од пријема пресуде.

Пресудом Привредног апелационог суда Пж бр. 5734/14 од 07.04.2016. године, у ставу 1. изреке, одбијена је као неоснована жалба тужиоца и потврђена пресуда Привредног суда у Београду П број 2497/13 од 15.05.2014. године и то у ставу 2. изреке, док је ставом 2. изреке другостепене пресуде, преиначена првостепена пресуда у ставу 1. и пресуђено тако што је одбијен као неоснован захтев тужиоца којим је тражио да се тужени обавезе да му исплати износ од 84.356.884,00 динара, са законском затезном каматом почев од 01.01.2002. године па до исплате. Другостепеном пресудом је одлучено да свака странка сноси своје трошкове поступка.

Против пресуде Привредног апелационог суда Пж бр. 5734/14 од 07.04.2016. године, тужилац преко пуномоћника из реда адвоката је благовремено

изјавио ревизију и то због битне повреде одредаба парничног поступка, позивајући се на битне повреде из члана 361. став 2. тачка 12. Закона о парничном поступку и на битне повреде из члана 361. став 1. истог Закона које су учињене у поступку пред другостепеним судом, као и због погрешне примене материјалног права.

Одговор на ревизију није поднет.

Врховни касациони суд је испитао побијану пресуду у складу са одредбом члана 388. Закона о парничном поступку („Службени гласник РС“ број 125/04; 111/09) и утврдио да ревизија тужиоца није основана.

У поступку није учињена битна повреда одредаба парничног поступка из члана 361. став 2. тачка 9. Закона о парничном поступку на коју се у ревизијском поступку пази по службеној дужности, као ни битна повреда из тачке 12. овог члана на коју ревидент неосновано указује. Побијана пресуда нема недостатака због којих се не би могла испитати њена законитост и правилност, садржи разлоге о битним чињеницама које нису у противречности ни са стањем у списима предмета, нити са изведеним доказима. Неосновано се ревидент позива и на битне повреде из члана 361. став 1. Закона о парничном поступку, наводећи да су учињене у поступку пред другостепеним судом. Другостепени суд у поступку по жалби је правилно применио све одредбе Закона о парничном поступку, испитујући побијану одлуку у делу у коме се жалбом оспорава, оценом свих релевантних жалбених навода и давањем јасних разлога за доношење побјане одлуке.

Према стању у списима предмета, тужилац тражи да се тужени обавезе да му исплати износ од 166.251.565,48 динара, по основу стицања без основа, насталог бесправним коришћењем земљишта у КО ..., површине 34 ара 63 м2, у периоду од 2000. па до 2013. године.

Првостепени суд је утврдио да тужилац има право коришћења на катастарским парцелама .../...; .../...; .../... и .../... КО ..., да су му наведене парцеле у целости заузеле изградњом деонице аутопута од ... до ... и да укупна површина која је на овај начин узурпирана износи 30 ари 75 м2. Првостепени суд имајући у виду овако утврђено чињенично стање је закључио да је тужени дужан да тужиоцу накнади вредност коју би он стекао издавањем у закуп предметних парцела у периоду од када није био у могућности да користи своје земљиште, а то је почев од 14.11.2001. године када је тужени започео са неоснованим коришћењем предметних парцела, па му је досудио накнаду за период почев од јануара 2002. године па закључно са 2010. годином износ од 84.356.844,00 динара, са законском затезном каматом од 1.01.2002 године, до исплате, позивајући се на одредбе члана 219. и 214. Закона о облигационим односима.

Другостепени суд је заузео потпуно другачији став, па је закључио да тужилац без обзира на стање у катастарским књигама, право коришћења које је имао на наведеним кат.парцелама, изгубио је то право изградњом аутопута, када је дошло до трајног заузимања земљишта тужиоца, у површини потребној за изградњу пута, те је на тај начин дошло до фактичке експропријације. У таквој ситуацији, тужилац нема више основа да накнаду тражи по основу члана 219.

Закон о облигационим односима, већ је у таквој ситуацији нужно да се накнада одреди по Закону о експропријацији, али такав захтев тужилац није поставио током поступка. Како је тужилац изградњом аутопута, који је државна својина, изгубио право коришћења на парцелама на којима је тај пут изграђен, то му не припада накнада за коришћење туђе ствари по члану 219. Закона о облигационим односима из ког разлога је преиначио првостепену пресуду тако што је одбио захтев тужиоца у целини као неоснован.

Према оцени Врховног касационог суда, правилно је другостепени суд применио материјално право и то одредбе члана 219. Закона о облигационим односима, када је одбио захтев тужиоца као неоснован.

Тужилац је и даље уписан као корисник предметних кат.парцела у катастарској Општини Власник ових парцела је Република Србија. На предметним парцелама је изграђен аутопут ...-.... Утврђено је да експропријација земљишта односно предметних кат. парцела, није извршена.

Код таквог стања ствари, правилан је закључак другостепеног суда да код одређивања накнаде коју тужилац тражи, нема места примени члана 219. Закона о облигационим односима, јер овај члан регулише употребљавање туђе ствари у своју корист. Без обзира на стање у катастарским књигама, тужилац није власник предметних кат. парцела, он је био само корисник, па је право коришћења изгубио изградњом аутопута, јер је дошло до трајног заузимања земљишта, у површини потребној за изградњу пута, дакле, дошло је до фактичке експропријације кат.парцела које се налазе у појасу експропријације. У тој ситуацији, без обзира што формално решење о експропријацији није донето, тужилац је могао накнаду захтевати по Закону о експропријацији, а не по члану 219. Закона о облигационим односима. Фактичка експропријација настаје најчешће када се граде путеви, инфраструктурни или други објекти од јавног и општег интереса а не постоји одлука надлежног органа о одузимању земљишта. Пропусти надлежног органа – Општине, да донесе одлуку о одузимању земљишта-експропријацији, доводе до угрожавања и повреде субјективних грађанских права физичких и правних лица на земљишту које није формално експроприсано, а одговорност према власнику или кориснику земљишта је или на општини или крајњем кориснику јавног добра, да плате накнаду за одузето земљиште на начин прописан Законом о експропријацији.

Следом изложеног, Привредни апелациони суд је правилно закључио да је неприхватљив став тужиоца да право на накнаду по члану 219. Закона о облигационим односима има све док се не промени стање у јавним књигама, јер би таквим резонавањем могло доћи до ситуације да тужилац после више година, при томе водећи рачуна само о застарелости, поново тражи накнаду за коришћење туђе ствари, јер се његово земљиште користи, па да висина накнаде знатно превазиђе и саму вредност земљишта.

Како се висина накнаде по Закону о експропријацији, одређује на сасвим други начин, како је тим законом прописано, то се нису могли користити подаци којима је утврђивана висина накнаде у овом спору, јер је висина накнаде обрачунавана према просечним тржишним вредностима закупа грађевинског земљишта на подручју КО ..., за период означен у тужби.

На основу свега изложеног, наводи тужиоца из ревизије да је погрешно примењено материјално право, нису основани, па је Врховни касациони суд на основу процесних овлашћења из члана 405. Закона о парничном поступку, одлучио као у изреци.

**Председник већа-судија
Бранко Станић,с.р.**

За тачност отправка
Управитељ писарнице
Марина Антонић